

MATKAKERTOMUS ISO/IEC JTC1 SC7 PLENARY KOKOUKSESTA 2007

- Kokous: 20. ISO/IEC JTC1 SC7 Plenary (Software and Systems Engineering)
- Aika: 19 – 25.5.2007
- Paikka: Moskova, International Centre for Informatics and Electronics
- Osanottajat: Noin 155 osanottajaa 26 maasta. Pekka Forselius, Jyrki Lahnelahti, Timo Käkölä, Risto Nevalainen, Markku Tukiainen ja Timo Varkoi Suomesta.
- Työryhmät: Advisory Group, Yleisplenaryt, BPG, SWG5, WG2, WG4, WG6, WG7, WG9, WG10, WG19, W20, WG21, WG22, WG23, WG24, WG25, WG42, Ad hoc Testing, Study Group IT Governance
- Jakelu: Suomen standardisoimisliitto SFS ry yhteyshenkilöt
FiSMA yhdyshenkilöt ja FiSMA hallitus
sähköinen versio avoimessa jakelussa internetissä www.fisma.fi

SISÄLLYSLUETTELO:

SISÄLLYSLUETTELO:	1
1. YLEISTÄ	2
2. AG-KOKOUS, 20.5.2007	2
3. VIRALLINEN AVAJAISPLENARY 21.5.2007 KLO 9.30	4
4. WG6 (PRODUCT QUALITY)	5
5. WG7 (PROCESS LIFE CYCLE PROCESSES)	6
6. WG10 (PROCESS ASSESSMENT)	6
7. WG20 (SWEBOK)	7
8. WG24 (SOFTWARE LIFE CYCLES FOR VERY SMALL ENTERPRISES)	8
9. WG25 (IT SERVICE MANAGEMENT)	9
10. MUUT ASIAT JA TÄYDENNYKSET	10
10.1 WG21 Software Asset Management SAM	10
10.2 Study Group on Benchmarking	10
10.3 Testing Study Groupja uusi työryhmä WG26	11
10.4 Study Group on IT Governance ja uusi työryhmä WG27	11
11. LOPPUPLENARY JA SEN VALMISTELU-AG, 24.5.2007, 25.5.2007	11
12. SEURAAVAT KOKOUKSET 2007 – 2010 JA YHTEYSTIEDOT	12

1. Yleistä

SC7-plenarykokous 2007 järjestettiin Moskovassa Venäjän toimiessa isäntänä. Kokouspaikkana oli International Centre for Informatics and Electronics, ICIE. Se on osa Moskovan teknillistä korkeakoulua. Hotellimme Izmailovo Delta oli parikymmentä kilometriä kokouspaikalta, joten vietimme joka aamu ja ilta ikimuistoisen tunnin Moskovan kehätiellä bussissa. Isäntänämme toimi ansiokkaasti professori Andrey Kostogryzov ja hänen apuvoimiaan elektroniikan laitokselta.

Sää suosi kokoustamme kun Moskovaan tuli etelästä helleaalto juuri kokouksen alla. Lämmintä oli parhaimmillaan noin 30 C. Niinpä itse kullakin meistä oli sekä objektiivinen että subjektiivinen tarve nauttia kylmiä virvokkeita silloin tällöin kokouksen lomassa ja päivällisten aikaan.

SC7:n työalue on **ohjelmistotuotanto ja järjestelmäsuunnittelu** (Software and Systems Engineering). Vuosittain syntyy kymmenisen uutta standardia. Tällä hetkellä noin 90 on ylläpidossa eli kukin vuorollaan uusiutumassa viisivuotiskauden jälkeen. Ylläpidettävien standardien määrä on tasaisesti kasvamassa.

SC7 alla toimii 14 työryhmää, 5 – 35 henkilöä kussakin. Lisäksi on kaksi SC7 yhteistä työryhmää, BPG ja SWG5. Suurimmat viralliset delegaatiot olivat totuttuun tapaan USA:sta, Australiasta, Kanadasta, Japanista, UK:sta ja Etelä-Koreasta. Isäntämaamme Thaimaa yllätti lähettämällä kokoukseen noin 80 henkilöä joko virallisiksi edustajiksi tai tarkkailijoiksi. Lisäksi paikalla oli 25 henkilöä pyörittämässä kokouksen hallintoa.

Moskovan kokous oli normaali Plenary + työryhmät, tarkoittaen melko kaavamaista etenemistä. Sunnuntaiaamuna aloitettiin koko päivän kestäneellä Advisory Group- kokouksella, sitten maanantaiaamupäivällä yhteinen avausplenary, maanantai-aamupäivän lopussa työryhmien johdantoplenaryt jne. Tiistai, keskiviikko ja torstai olivat tiiviitä työpäiviä työryhmissä. Torstai-iltana oli perusteellinen pohjustuskokous perjantai-iltapäivän loppuplenarylle. Työryhmät pitivät loppukokouksiaan torstaina ja perjantaina aamupäivällä. Koko SC7 piti loppukokouksensa perjantai-iltapäivänä.

Kaikki suomalaiset osallistuivat yhteisiin Plenary-istuntoihin maanantaina ja perjantaina. Risto Nevalainen osallistui lisäksi BPG-työryhmään, AG-valmistelukokouksiin ja WG10 (Process Assessment) toimintaan sekä lisäksi Governance Study Groupin kokouksiin. Timo Käkölä osallistui WG4 ja WG25 toimintaan sekä lisäksi joihinkin ad hoc-kokouksiin. Timo Varkoi osallistui WG24 kokoukseen. Markku Tukiainen osallistui WG6 ja WG20 toimintaan. Jyrki Lahnalhti osallistui WG25 työryhmän toimintaan. Tämä matkakertomus sisältää kaikkien keskeisten seuraamiemme työryhmien toiminnan selostuksen.

Kokouksella oli myös tavanomainen sosiaalinen ohjelma. Maanantaina oli vastaanotto, keskiviikkona kokouspäivällinen ja torstaina eri osallistujamaiden mukanaan tuomien viinien ja muiden juomien maistajaiset. Suomi kunnostautui tällä kertaa voittamalla ylivoimaisesti beverages-sarjan salmiakkikossulla.

2. AG-kokous, 20.5.2007

Ensimmäisessä valmistelukokouksessa (Advisory Group Meeting) otettiin esille kaikki asiat jotka halutaan keskusteluihin mukaan viikon aikana. Valmisteluna oli BPG-kokous lauantai-iltana. Paikalla AG-kokouksessa oli noin 35 henkilöä 16 maasta + joukko sidosryhmien edustajia. Kokous oli hyvin valmisteltu, kaikki avoimet asiat saatiin listattua ja työn alle kokousviikoksi. Nykyään ei ole enää suuria riidanalaisia asioita, joiden käsittely vie suurimman osan kokousajasta.

SC7 sihteerinä toimi professori **Witold Suryn** Montrealin yliopistosta. Ohessa muutama maininta hänen yleisraportistaan kaudelta 2006 - 2007:

- Moskovan kokouksessa on yhteensä 155 virallista osanottajaa (delegate), mikä on yli keskiarvon. Siitä voisi päätellä kiinnostuksen olevan kasvussa eli työkohteemme ovat tärkeitä markkinoiden kannalta. Venäjän delegaatio oli 10 jäsentä. Muita suuria jäsenmaita olivat Japani (22 virallista edustajaa), USA (15), UK (15), Australia (14), Kanada (11) Etelä-Korea (10) ja Ranska (9). Suomesta oli kuusi, Ruotsista kolme ja Tanskasta yksi edustaja. Meksikosta oli kaksi osallistujaa ja Serbiasta kaksi (kumpikin on O-jäsen). Edustajia oli yhteensä 26 maasta.
- SC7 on tuottanut 96 standardia yhteensä koko SC7 historian aikana, näistä kuusi on uusia sitten viime vuoden kokouksemme Bangkokissa. Yhteensä lähes 40 dokumenttia on työn alla yhteensä 14

työryhmässä. Neljä uutta työkohdetta (NWI) oli avoinna kokouksen aikaan. Näkymä on samankaltainen lähivuosille, eli SC7 on verraten aktiivinen komitea.

- Sähköinen äänestysmenettely otettiin käyttöön kesäkuussa 2006. Aikaisemmin oli ongelmia saada tarvittava puolet P-jäsenistä äänestämään kaikissa tapauksissa. Nyt näitä ongelmia ei enää ole, vain muutama maa on näistä järjestelyistä vielä ulkona. Ehkäpä muutaman P-jäsenen kannattaisi olla O-jäsen, että äänestysählingit ja laiminlyönnit vähenisivät entisestään (Ukraina, Peru, Kolumbia...).
- Directivestä on tullut uusi versio 3.0, 5th edition. Jos mitään ei ole tapahtunut jossakin työkohteessa kahteen vuoteen niin se peruuntuu nyttemmin automaattisesti. Kokonaistyöaika kullekin projektille on nyt rajattu viiteen vuoteen entisen seitsemän sijaan.

Etukäteen sovitut WG:t, liaison-vastuulliset, Ad Hoc, Special ja Study Groupit raportoivat tilanteestaan:

- WG12 työ suljetaan nyt virallisesti. Viime kokouksesta oli jäänyt jäljelle mahdollisten kommenttien käsittely äänestyksessä oleviin ISO14403 osiin ja sekin työ on jo tehty.
- Uusi työkohde Software Testing oli ollut NWI-äänestyksessä ja tulee varmaan hyväksytyksi kesäkuussa. Se perustuu pääosin BS7925-1 ja -2:1998 standardeihin, osin myös IEEE1008 ja IEEE829. Tälle työlle haetaan paikka SC7 työryhmissä taikka perustetaan uusi.
- WG42 teki työtä IEEE1471 standardin Arkkitehtuurin hallinta muuntamiseksi ISO-standardiksi ISO25961. Menettelynä oli PAS ja homma on julkaisemista vailla valmis. Työ jatkuu Moskovan kokousviikolla uusien työkohteiden hakemisen ja aloittamisen merkeissä.
- ISO/IEC JWG Common Industry Format raportoi useista kokouksistaan viimeisen vuoden ajalta, yhdessä IEC TC59 kanssa.
- WG23 oli saanut työnsä melkein valmiiksi (TR24783: Guidelines for ISO9001 in Systems Engineering). Se oli keväällä 2007 äänestyksessä ja hyväksyttiin lähes yksimielisesti. Pientä jatkotyötä aiheuttaa ISO15288 standardin uuden version huomiointi ennen julkaisua. Mr. Kato raportoi samalla myös ISO TC176 SC2 työstä. Työryhmän seuraava kokous on kesäkuun toisella viikolla Helsingissä. Siellä on työn alla mm. ISO18018 Configuration Management ja sen keskeisin terminologia.
- ISO Risk Management projektin kanssa on ollut yhteistyötä. Tämä aihepiiri tuntuu kiinnostavan monia ja erillisiä hankkeita on menossa sekä ISO että JTC1 tasolla. Akuutein on yhteistyö SC27 kanssa, jossa on tehty riskienhallinnan prosessi rajautuen tietoturvan ongelmiin ja uhkien torjuntaan. SC7 työkohde ISO16085 (perustuen osittain IEEE1540 standardiin) on yleisempi ja sietäisi mainita myös SC27 työssä.
- ISO27000 standardisarjan (IT Security) kanssa on tarpeen tehdä paljon yhteistyötä muutenkin kuin riskienhallinnan osalta. Vastuu kuuluu meidän puoleltamme WG7 ja WG25 työryhmille. Aihe tulee työn alle myös WG6 ryhmässä, jossa security on yksi laadun piirteistä (osana toiminnallisuutta).

Yhteistyökumppanien status (A, B ja C liaisonit) selostettiin ja tarkistettiin:

- ITSMF kanssa (A liaison) on syntynyt aktiivista yhteistyötä ISO20000 standardin ja ITIL v.3.0 yhteensovittamiseksi. Service Management Forum on kasvanut lähes 100,000 jäsenen yhteisöksi. WG25 kautta koordinoitulla työllä on yhteyksiä mm. WG22, WG24 ja WG21 työhön.
- INCOSE raportoi heidän tulevaisuustyöstään Systems Engineering Vision 2020 (versio 2.01). Aineisto on sekä käsikirjana että kalvosarjana saatavilla. Pitkän tähtäimen ennusteella ohjataan osapuolia samaan suuntaan ja saadaan aikaan konsensusta aikaan eri sidosryhmissä. Lopullinen strategiajulkaisu tulee valmiiksi vuoden 2008 lopulla (versio 3.0). Oleellisin elementti on ”model based systems engineering”.
- IEEE esitti työohjelmansa ja yhteydet SC7 työhön. Tärkein uusi yhteistyökohde on testaus, jolta osin IEEE vaatii selkeää yhteistyöryhmää. Tärkeä työkohde on myös ISO15026, jolta osin IEEE on ehdottanut valmista pohjapaperia työn pohjaksi. IEEE kertoi myös, että on julkaissut varsin monta SC7 tulosta myös omana standardinaan. Termistönkin alueella IEEE on ollut aktiivinen ja julkaissut webissä oman sanastotietokantansa www.computer.org/sevocab. Tästä + SC7 omasta työstä julkaistaan aika ajoin yhteinen standardijulkaisu ISO24765.
- OMG kanssa tehdään työtä ULM 2.0 ja CORBA 3.0 parissa. WG19 koordinoi tätä puoleltamme.

- PMI esitteli toimintaansa C-tason yhteistyökumppanina. Tärkein yhteinen työkohte on ohjelmistoprojektien projektinhallinnan standardi ISO16326, jonka uusin versio on parhaillaan julkaisuvaiheessa. Uutisena tuli, että ISO:n tasolla on perustettu uusi aihepiiriin työkohte PC236 (Project Management), jonka kanssa on syytä olla yhteistyössä jatkossa.
- ISACA (Information Systems Audit and Control Association) anoo A tason yhteistyötä kanssamme, aiheena IT governance (myös IT Governance Institute mukana heidän kauttaan). Suomessa vastaavaa työtä tekee Tietojärjestelmätarkastajien yhdistys. ISACA:lla on reilut 50,000 jäsentä laadunvarmistuksen, turvallisuuden ja hallinnan taustayhteisöistä. CobiT versio 4 on tunnetuin ISACA:n tuote tällä hetkellä. Muitakin kiintoisia tuotteita on tarjolla, esim. Val IT liiketoiminnan hyötyjen arviointiin. Briefing on IT Governance-paketista on tullut suosittu julkaisu. CobiTin kehittäminen on edelleen hyvin aktiivista, noin 100 henkilöä sekä yrityksistä että tutkimuslaitoksista.
- IBSMA (International Business Software Managers Association) hakee myös A tason yhteistyötä. Jäseniä on reilut 2500 enimmäkseen USA:sta. Kaikki keskeiset ohjelmistoyritykset ovat jäseninä. Heidän yhtenä työmaanaan on Software Asset Management. Software tagging-työkohte (ISO19770-Part 2) on tunnustettu tärkeimmäksi yhteistyökohteeksi, ja tästä on tehty jo luonnoksiakin WG21 käsiteltäväksi. Mietinnässä on myös uusi Part 3 (software-use entitlements).
- NESSI voisi olla yksi uusi taho, jonka kanssa SC7 voisi olla yhteistyössä. Hommaa selvitetään viikon aikana lisää.

Puheenjohtaja **Francois Coallierin** esitys kertasi SC7 historiaa ja oleellisimpia päätöksiä reilun 15 vuoden varrelta. Coallier pohdiskeli myös standardoinnin suuria linjoja ja trendejä. Moskovan kokouksen erityistavoitteet olivat myös esillä. Ohessa poimintoja:

- SC7 toiminta-alue (terms of reference) muotoiltiin uudelleen vuonna 2000. Se on ollut uudelleenmuokattavana, koska palvelujen osuus työsalossa on kasvanut.
- Francois esitti kokoukselle myös pohdittavaksi, miten hänen jatkonsa puheenjohtajana hoidetaan. Nyt menossa oleva kolmas kausi on loppuillaan ja ISO:n säännöt kannustavat vain kahteen peräkkäiseen 3-vuotiskauteen puheenjohtajana. Kanada tekee tästä kyselyn kaikille P-jäsenille ja tekee sitten ehdotuksen JTC1-plenarylle. Kaikki tietysti toivoivat että Francois voisi jatkaa vaikka onkin ollut jo kolme 3-vuotiskautta puheenjohtajana.

Study groupeja (SG) oli harvinaisen monta Bangkokin plenaryn päätösten pohjalta. Ohessa niiden tuotokset ja tehdyt päätökset:

- ICT Governance Study Group on tehnyt peruskartoitusta aihepiiristä. Peräti 17 maan edustajia on ollut mukana työssä. Australian AS 8015 voi vaikuttaa jatkoon eli mitä työkohteita suositellaan SC7-aihepiiristä. ISO26000 Organisational Governance työ on myös syytä ottaa huomioon. Työlle annetaan jatkoaikaa seuraavaan JTC1-kokoukseen lokakuussa 2007.
- Benchmarking Study Group oli jättänyt alustavan raportin Francoisille. Kun kukaan tekijöistä ei ollut paikalla, esitys siirrettiin torstain kokoukseen. Sillä välin asiaa puidaan jo BPG:ssä.
- ISO14143-5 ehdotettiin julkaistavaksi uudestaan. Pitää vain löytää joku työryhmä, joka käsittelee äänestyksessä tulevat kommentit.
- Recoverability study group mietti WG6 työalueen laajentamista. Ehdotus että tulisi uusi evaluation module under ISO25041. Useat maat ovat osoittaneet kiinnostusta. Tällä on myös yhteyksiä turvallisuusläheiseen standardointiin. Uutena mittarina ehdotettiin Autonomic Recovery Index. Tälle on tehty jo validointimallikin elikkä testausmenetelmä. Ehkä pitäisi korvata samantien muuttuja Availability muuttujalla Resiliency eli mitattaisiin aiheutettujen häiriöiden aiheuttamia käyttökatkoksia eikä normaalitilanteen mukaista saatavuutta.

3. Virallinen avajaisplenary 21.5.2007 klo 9.30

Kokous oli hyvin muodollinen, koska kaikki osanottajat olivat paikalla ja aikatauluista oli pakko pitää kiinni. Kokous kesti yhteensä 60 minuuttia. Asiat olivat jokseenkin samoja kuin kohdassa 2 jo on kerrottu. Eniten aikaa veikin osanottajien toteaminen ja AG-kokouksen keskustelujen raportointi.

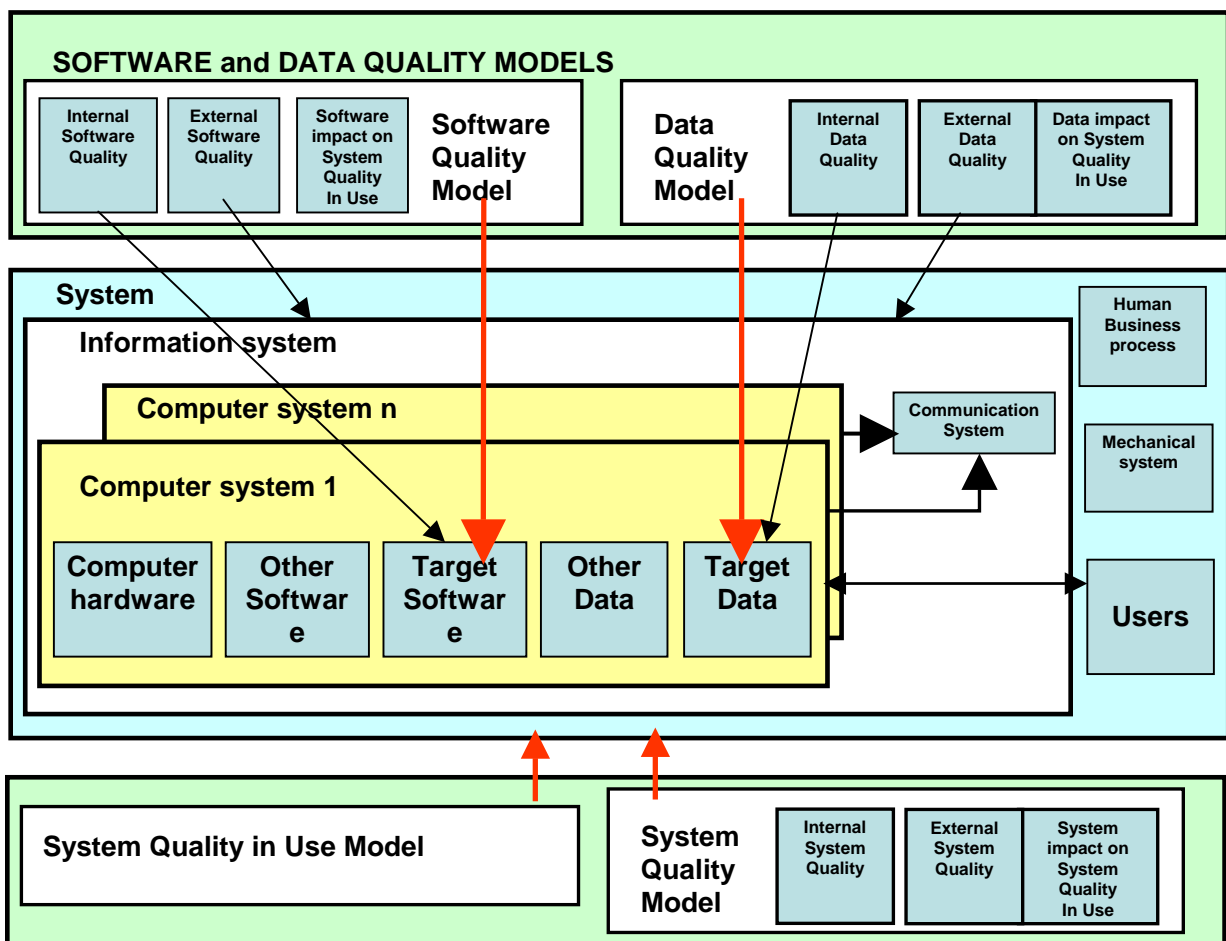
4. WG6 (Product Quality)

WG6 on ohjelmistotuotelaatuun keskittyvä työryhmä. Moskovassa työskentelyyn osallistui 24 henkilöä 10 eri maasta (Australia, Kanada, Kiina, Tanska, Suomi, Italia, Japani, Korea, Britannia ja Yhdysvallat). Vanhoja jäseniä oli jonkin verran jäänyt pois, mutta mukaan oli tullut kolme uutta jäsentä: Ash Donaldson Australiasta, Barbara Huisman Kanadasta ja Brian Stanton NIST:stä Yhdysvalloista. Työryhmän convener on professori Motoei Azuma ja sihteerinä toimii Toshihiro Komiyama Japanista.

Maanantaina ryhmässä tarkastettiin standardiluonnosten tilaa ja todettiin, että ISO/IEC 25001:2007 - Software engineering: Software product Quality Requirements and Evaluation (SQuaRE) - Planning and management on julkaistu IS:nä, ISO/IEC 25020: –Measurement reference model and guide ja ISO/IEC 25030: – Quality requirements ovat hyväksytyt FDIS:nä, ja ISO/IEC 25021: – Quality Measure elements on hyväksytty TR:äksi.

Muita voimakkaan kehityksen kohteita tällä hetkellä ovat 25012: Data quality model (vaiheessa 3rdCD hyväksytty) ja 25040: Evaluation reference model and guide (vaiheessa 1st CD hyväksytty).

Lisäksi maanantaina käytiin pitkä keskustelu yleisestä SQuaRE laatumallien arkkitehtuurista. Tällä hetkellä on kovia paineita harmonisoida standardeja ohjelmistotuotannon ja järjestelmäteknikan kesken. Tästä syystä SQuaRE arkkitehtuuriin haluttiin lisätä järjestelmälaadun malli (System quality model), josta tehtäisiin oma TR myöhemmin (25011). Asiaa pantiin valmistelemaan Study Group, joka antaa raporttinsa puolen vuoden päästä Pittsburgissa. Alla on kuvattu kokouksen näkemys arkkitehtuurista.

Tiistai koko päivä käytettiin prof. Azuman esityksen mukaan pieneen workshoppiin, jossa jakauduttiin ryhmiin. Kukin ryhmä valitsi yhden sovelluksen, minun ryhmäni internet-kauppapaikkapalvelun matkojen ja hotellin myyntiin, jota sitten tarkasteltiin lähemmin. Sovellusta varten kehitettiin joukko käyttötapauskuvauksia (vähintään 7-8 kappaletta), joiden pohjalta mietittiin joukko laatutavoitteita ja erityisesti mittareita tavoitteiden saavuttamisen varmentamiseksi. Harjoituksen tarkoituksena oli saada aikaan joukko konkreettisia tapauksia ja mittareita keskustelun pohjaksi. Prof. Azuma pyysi kaikki työryhmään osallistuvia tekemään vastaavan harjoituksen kotimaassaan ja sitten esittelemään tulokset Pittsburgin kokouksessa.

Keskiviikko ja torstai käytettiin standardiluonnosten valmisteluun. Itse osallistuin ISO/IEC 25024(new) - Software engineering: Software product Quality Requirements and Evaluation (SQuaRE) – Measurement of quality in use –standardin kirjoittamiseen. Minut valittiin virallisesti co-editoriksi ko. standardiin. Perjantaina käytiin läpi työskentelysuunnitelma seuraavaksi puoleksi vuodeksi. Tärkeimpiä asioita listalla olivat 25010:n vieminen 1st CD-äänestykseen (laatumalli) ja uuden työkohteen järjestelmän toipumisen arvioinnin kehittäminen WD:ksi (NP 25045 Evaluation Module for Recoverability).

Seuraava kokous: Interim-kokous Pittsburgissa 7-12.10.2007.

Lisätietoja: Markku Tukiainen, Markku.Tukiainen (a) joensuu.fi
Joensuun yliopisto, Tietojenkäsittelytieteen laitos

5. WG7 (Process Life Cycle Processes)

WG7 työsalaku koostuu nykyisten standardien ylläpidosta ja muutamista uusista työkohteista.. Suomen edustajista kukaan ei osallistunut WG7 työskentelyyn. Ohessa poimintoja dokumenttien perusteella.

WG7 ylläpidossa olevat ja kokouksessa käsitellyt standardit:

- ISO12207:2007 ja ISO15288:2007 ovat edistyneet FCD-vaiheeseen ja mikäli menee läpi niin sitten Montrealin välikokouksen jälkeen jo FDIS-vaiheeseen. Systems Engineering alueella on ollut enemmän yhtenäistettävää. Jotkut valittivat että muutoksia on tullut liikaakin. Näiden välinen harmonisointi on vielä alkuvaiheessaan eli tapahtuu vasta seuraavassa revisiossa.
- Projektinhallinnan ja riskienhallinnan standardit etenevät seuraavaksi DCD-vaiheeseen. Riskienhallinnan osalta on ollut paljon koordinoitavaa, kun samantapaisia dokumentteja tehdään monella suunnalla. IEEE:n kanssa työ on hyvin koordinoitua. Kokouksessa oli esillä SC27 (Information Security) tekemä oma luonnos riskienhallinnaksi ja se herätti meissä ansaittua närää.
- ISO15939 Software Measurement uusi versio on saatu kaikkien äänestysten läpi ja menee nyt julkaisuputkeen.

Uudet työmaat Moskovassa:

- ISO15026 Systems and software assurance sai lentävän lähdön, kun IEEE tarjosi pohjaksi omaa standardiaan. Se menee siis suoraan sekä työkohteeksi että ensimmäiseen CD-äänestykseen. Tätä on jo odotettukin, kun työkohte on jopa peruutettu kertaalleen 2000-luvun alussa. IEEE:n standardit ovat yleensä arvostettuja eli eiköhän tästäkin tule usein viitattu lähde aikanaan.
- Requirements engineering aihepiiri eteni hitaasti. Muutamien dokumenttien perusteella on vielä elossa Bangkokissa hylätty ajatus perustaa aihepiiriin ihan oma työryhmänsä. IEEE on tältäkin osin avainasemassa, eli heillä on omia standardeja aihepiiristä.
- Kaksi study groupia käynnistettiin seuraavan vuoden ajaksi harmonisoinnin ja palveluprosessien aihepiireistä.

Seuraava kokous: Interim-kokous Montreal 29.10-2.10.2007.

Lisätietoja: Risto Nevalainen, FiSMA ry, [riston \(a\) sttf.fi](mailto:riston(a)sttf.fi)

6. WG10 (Process Assessment)

WG10 sai alkuperäisen vuonna 1993 alkaneen työnsä päätökseen eli viimeinenkin ISO15504 osista 1 – 5 julkaistiin IS-tasoisena standardina. Työ jatkui uusilla työkohteilla Part 6: Exemplar Systems Engineering

Assessment Model ja Part 7: Organisational Maturity. Lisäksi kommentoitiin useita WG7 dokumentteja, erityisesti uusia työversioita ISO12207 ja ISO15288 standardeista.

Part 6 tilanne nyt ja kokouksen jälkeen:

- Referenssimallin ISO15288 pohjalta on tehty varsin tarkka arviointimalli eli PAM. Se oli DTR-äänestyksessä ennen kokousta ja kaikki kommentit olivat teknisluontoisia. Työ meni siis verraten nopeasti eli kaikkiin alle kahdessa vuodessa. Kesäkuussa meillä on lopullinen luonnos TR-raportiksi. Se pannaan aikanaan uudistuksen alle, kunhan uusi versio referenssimallista tulee.

Part 7 tilanne nyt ja kokouksen jälkeen:

- Työryhmän ensimmäinen versio oli sisäisessä kommentoinnissa ennen kokousta. Oleellimmat kommentit tulivat Australiasta, Japanista, Etelä-Afrikasta ja USA:sta. Ne koskivat koko dokumentin järjestyttä sinänsä ja maturity-konseptia.
- Työn alla oleva versio perustuu prosessijoukoista koostuvaan pakettiin, jotka järjestetään tasoittain. Nämä ovat sitten ns. Organisational Maturity tasoja. Tasoja on 0-5. Tasot 4 ja 5 perustuvat valittujen prosessien nostamiseen vastaaville kyvykkyystasoille. Kuten huomataan, se on CMMI:n kaltainen korjaten kuitenkin joitakin sen fundamentaalisimpia virheitä ja puutteita.
- Etelä-Afrikka ehdotti että kypsyytasot olisivat enemmän pyramidimaisesti järjestettyjä ja tasot voisi määritellä rekursiivisesti. Tällä tavalla voitaisiin määritellä esimerkiksi tasot 6 ja 7 tarvittaessa. Samalla päästäisiin lähemmäs ns. excellence-mallien ajattelua ja myöskin tulossa olevan ISO9004:2009 version ajattelua. Suomen edustajat kannattivat systemaattisesti tätä vaihtoehtoa.
- Kesäkuun lopussa jakelussa on kokouksessa tehty versio, joka menee DTR-äänestykseen.

WG10 kävi myös periaatteellista keskustelua omasta mandaatistaan. Jos se saa tehtäväkseen benchmarking-standardeja niin nimi ja työmaan rajaus (scope) täytyy muuttaa. Itse ehdotin WG10 Process Assessment and Improvement. Muina vaihtoehtoina oli esim. WG10 Process Assessment and Benchmarking. Asiaan palataan Berliinin kokouksessa 2008.

Seuraava kokous: Interim-kokous Montreal 29.10-2.10.2007.

Lisätietoja: Risto Nevalainen, FiSMA ry, [riston \(a\) sttf.fi](mailto:riston(a)sttf.fi)

7. WG20 (SWeBOK)

WG20:n työkohde tällä hetkellä on tuleva ohjelmistoalan ammattilaisten henkilösertifioinnin standardi ISO/IEC 24773: Software Engineering — Certification of Software Engineering Professionals. Standardiluonnos oli CD Registration äänestyksessä tänä keväänä ja sai hyväksynnän äänin 12 – 4. Moskovan kokouksen päätavoite oli käydä läpi äänestyksessä jätetyt kommentit (61 kpl) ja tämä tavoite saavutettiin jo torstaina aamupäivällä.

Ryhmän convenor on Juan Garbajosa ja tulevan standardin editorit Stephen Seidman, Bob Hart ja Hiroshi Mukaiyama.

Osallistujat:

Australia (Bob Hart, Philip Cohen)

Suomi (Markku Tukiainen)

Saksa (Bernd Hindel)

Japani (Hiroshi Mukaiyama)

Espanja (Juan Garbajosa)

Yhdysvallat (Stephen Seidman, IEEE, Michael Krueger, INCOSE)

Kanada (Claude Laporte)

Kokouksen tuloksena oli uusi versio standardista (Draft 5.0), joka lähetettiin yhdistettyyn CD ja FCD äänestykseen. Suomi keskusteli Ruotsin kanssa ja sai Ruotsin lupaamaan äänestää FCD:n puolesta.

Aiemmin Ruotsi oli pidättäytynyt äänestyksestä. Suomi lupasi lähettää Ruotsille (Johan H Bendz johan@bendz.se) muistutuksen asiasta äänestyksen aueuttua.

Toinen käsitelty asia Moskovassa koski menettelytapaa INCOSE:n Systems Engineering Handbook (Version 3):n julkaisuksi TR:nä WG20:n toimesta. Asiasta tehtiin NWI-esitys, joka hyväksyttiin ja näin ollen dokumentti on menossa PDTR-äänestykseen. Kyseisen käsikirjan voi ladata SC7:n web-palvelimelta dokumenttinumerolla N3603.

Seuraava kokous: Interim-kokous 2007 .

Lisätietoja: Markku Tukiainen, Markku.Tukiainen (a) joensuu.fi
Joensuun yliopisto, Tietojenkäsittelytieteen laitos

8. WG24 (Software Life Cycles for Very Small Enterprises)

Osallistujat:

Luxemburg (Alain Renault)

Kanada (Claude Y. Laporte/IEEE, Jean Bérubé, Mohammad Zarour)

Suomi (Timo Varkoi)

Yhdysvallat (Kenneth Crowder/INCOSE)

Thaimaa (Tanin Uthayanaka, Sanyakorn Buasung)

Belgia (Simon Alexandre)

Meksiko (Ana Vazquez, Hanna Oktaba)

Etelä-Afrikka (Alastair Walker)

Australia (Tom McBride)

Japani (Satoshi Fushimi)

Kokous oli WG24:n neljäs virallinen kokous. Tällä kertaa uutena jäsenenä osallistui Japani, sekä osittain Intia. WG24:n convenor on Tanin Uthayanaka, secretary Jean Berube ja editor Claude Laporte.

Työryhmällä on nyt myös julkiset kotisivut: <http://profs.logti.etsmtl.ca/claporte/English/VSE/index.html>

Maanantai aloitettiin esittäytymisellä, tilannekatsauksella ja aikataulun suunnittelulla. Työtulokset on tavoitteena julkaista seuraavan eli Montrealin kokouksen jälkeen, jolloin myös tulee kuluneeksi kaksi vuotta työkohteen hyväksymisestä.

Seuraavaksi, aiemmista kokouksista viisastuneena, käytiin läpi työn tavoitteet ja vaatimusdokumentti. Uusia tulkintoja esitettiin taas, mutta tällä kertaa keskustelu sujui nopeasti.

Iltapäivällä käytiin läpi Meksikon päivittämät prosessikuvaukset profiiliin 1 (Specific Projects Management, Software Development and Maintenance).

Tiistaina aloitettiin kertaamalla viime kokouksessa sovitut toimenpiteet. Jatkoksi käytiin perusteellinen keskustelu Luxemburgin 12-sivuisen dokumentin muodossa esittämistä huolista standardin kehityksen suhteen. Suurempia ongelmia ei ollut, mutta keskustelu ehkä ohjasi työtä takaisin alkuperäisen tavoitteen suuntaan eli tuottamaan pienille toimintaansa kehittäville organisaatioille käyttökelpoista standardipohjaista mallia.

Seuraavaksi palattiin käsittelemään prosessikuvauksia, joiden rakenne saatiin selväksi – sisällön päivitys jätettiin tulevien kommenttien varaa. Lopuksi sovittiin menettelytavoista kommenttien käsittelyssä sekä jaettiin aamuksi työtehtäviä dokumenttien valmistelemiseksi.

Keskiviikko aloitettiin käymällä läpi kaikkien tulevien dokumenttien runko ja kokonaisuuden johdonmukaisuutta parannettiin. Seuraavaksi tutkiskeltiin sisältöehdotuksia dokumentteihin ja niiden runko alkoi jo hahmottua.

Torstaina jatkettiin dokumenttien työstämistä. Muut työryhmät esittelivät ajatuksiaan: WG25 20000-standardin soveltamistarpeita pieniin yrityksiin; JWG CIF-mallia käytettävyyteen (www.nist.gov/iusr); WG7 12207 ja 15288 harmonisoinnista; WG10 arviointimallien uudistamisesta sekä organisaation kypsyystestistä. Ryhmä päätti käyttää lähdemateriaalina tulevaa 12207:2007 versiota. Iltapäivä käytettiin

lähinnä materiaalin kasaamiseen WD-versioita varten. Seuraavat WD-dokumentit on tarkoitus saada valmiiksi kesän aikana:

- TR 29110-1 Overview
- ISP 29110-2 Framework and Taxonomy
- TR 29110-3 Profile Assessment Guide
- ISP 29110-4.1 Profile 1 Specification
- TR 29110-5.1 Profile 1 Management and Engineering Guide

Seuraava kokous: Interim-kokous Montreal 29.10-2.10.2007.

Lisätietoja: Timo Varkoi, [timo.varkoi \(a\) tut.fi](mailto:timo.varkoi@tut.fi)
Tampereen teknillinen yliopisto, Porin yksikkö

9. WG25 (IT Service Management)

Osallistujat:

Australia (Ed Lewis)

Iso-Britannia (Lynda Cooper, Jenny Dugmore)

Luxemburg (Béatrix Barafort, Alain Renault)

Kanada (Marc Taillefer)

Yhdysvallat (Darcie Destito, Bill Powell)

Espanja (Luis Rosa)

Ruotsi (Anita Myrberg)

Ranska (Olivier Teitgen, Olivier Martin, N.N.)

Saksa (Jürgen Schmied)

Italia (Tony Coletta)

Etelä-Afrikka (Melanie Cheong, Tess Du Plessis)

Japani (Kenichiroh Yoshida, Chikako Makino (myös IAF:n edustaja), N.N.)

Uusi-Seelanti (Alison Holt, Craig Pattison)

Suomi (Jyrki Lahnahti)

Kokous oli työryhmän kolmas kokous. Mielenkiinto IT-palveluiden hallintaan ja standardiin ISO/IEC 20000 on kasvanut rajusti ja ryhmän ensimmäisessä tapaamisessa maanantaina paikalla olikin yli 20 henkeä. Uusia maita ryhmässä aktiivisesti mukana olivat kertaa Ranska, Ruotsi, Espanja ja Saksa.

Ryhmän convenor on Jenny Dugmore UK:sta ja co-convenor Alison Holt Uusi-Seelannista. Sihteeriksi nimettiin virallisestikin Marc Taillefer Kanadasta.

Työryhmä kokoontui joka päivä täyden päivän eli maanantai ja perjantaina kumpanakin n. 5 tuntia ja ti-to 09:00 – 18:00. Käsiteltäviä asioita oli paljon ja alusta alkaen oli selvää, että aika tulee loppumaan kesken.

Edellisen kokouksen jatkumona aloitimme siitä minkä muotoinen ja –luonteinen seuraavan version tulisi olla. Kipupisteinä on varsinkin UK:n ja USAnkin kohdalla ollut päättää 1) kuinka rajusti nykyistä vaatimusosaa muutetaan ja 2) otetaanko mukaan PRM (Process Reference Model) ja PAM (Process Assessment Model).

Suomi yhdessä Etelä-Afrikan kanssa oli valmistellut esityksen, jossa oli kuvattuina viisi eri vaihtoehtoa PRM- ja PAM-mallien sovittamiseksi ISO/IEC 20000 – standardiperheeseen. Merkittävin uusi ajatus esityksessä oli se, että PRM ja PAM lisättäisiin omina osinaan standardisarjaan eikä yritettäisikään muuttaa vaatimusosan rakennetta merkittävästi. Esitys pidettiin maanantaina iltapäivällä, mutta se ei valitettavasti tuntunut tuovan riittävää lisävalaistusta asiaan vaan keskustelu jatkui edelleen vailla kunnan suuntaa.

Tiistaina ryhmä jakaantui kahtia: 1) käymään läpi saatuja kymmeniä kommentteja osaan 1 ja 2) suunnittelemaan rakennetta siten, että PRM- ja PAM-osat olisivat mukana.

Ryhmään 2 osallistunut Ranska toi uutena ehdotuksena esiin maansa markkinoilta saaman toiveen ns. inkrementaaliseen sertifiointiin. Tässä mallissa olisi esimerkiksi 3 sertifikaattiluokkaa: reaktiivinen (C),

proaktiivinen (B) ja koko palvelu (A). Vaatimusosan 13 prosessia jaettaisiin näihin kolmeen luokkaan ja sertifiointi voitaisiin tehdä asteittain C-A siten, että A vastaisi nykyistä ISO/IEC 20000 –sertifikaattia. Ranskan analyysin mukaan muutokset nykyisiin osiin 1 ja 2 olisivat minimaalisia. Tästä mallista Ranska valmisteli NWI-resoluution SC 7:n käsiteltäväksi.

Keskiviikkona PRM- ja PAM-juupaseipäs-väittelystä päästiin viimein eteenpäin, kun Italian Tony Coletta vahvasti kyseenalaisti PRM- ja PAM-osien luomiseen kohdistuvat epäluulot ja ryhmässä kukaan ei enää yllättäen vastustanutkaan ehdotuksia NWI:ksi PRM:stä ja PAMista.

PRM-projektin editoriksi nimettiin Luxemburgin Beatrix Barafort (co-editor Melanie Cheong Etelä-Afrikasta), PAM:n Jyrki Lahnelahti (co-editor Tony Coletta Italiasta) ja inkrementaaliseen malliin Ranskan Olivier Martin (co-editor Alain Renault Luxemburgista). PRM:n ja inkrementaalisen mallin varsinainen työ tehdään tässä työryhmässä (WG 25), PAMin rakentaa WG 10. PRM:n numeroksi tulee ISO/IEC 20000-4 ja PAM:n ISO/IEC 15504-8 (Technical Report).

Nykyosien editoreiksi nimettiin

- o osa 1: Lynda Cooper (UK)
- o osa 2: Kenichiroh Yoshida (Japani)
- o osa 3: Anita Myrberg (Ruotsi)

IAF:n edustaja toi esiin harmonisoinnin tärkeyden muiden hallintajärjestelmästandardien kanssa – erityisesti ISO 9001 ja ISO/IEC 27001.

Kommentteja osiin 1, 2 ja 3 ehdittiin käydä läpi muutamia. Merkittävimpiä olivat

- o osa 1: johdannon uudelleenmuotoilu uusine kuvineen, kappaleen 5 (”Planning and implementing new or changed services”) ja Release Managementin siirtäminen kappaleeseen 9, jonka nimi jäi edelleen kommentiksi.
- o osa 2: osan nimi (ehdotus: ”Implementation Guidelines” eikä ”Code of Conduct” ISO/IEC 27000 –sarjan tapaan) ja ehdotus lisätä osaan 2 osan 1 vaatimukset kuten esim. ISO 9004:ssä ovat ISO 9001:n vaatimukset.
- o osa 3: kuvaus Management Control –käsitteen sisällöstä siirtynee vaatimukseksi osaan 1 (Supplier Management).

Osan 3 aikataulutavoitteeksi kirjattiin CD heinäkuussa 2007.

Seuraava kokous: Interim-kokous Montreal 29.10-2.10.2007.

Lisätietoja: Jyrki Lahnelahti, Inspecta Sertifiointi Oy, [Jyrki.Lahnelahti \(a\) inspecta.fi](mailto:Jyrki.Lahnelahti(a)inspecta.fi)

10. Muut asiat ja täydennykset

10.1 WG21 Software Asset Management SAM

Työryhmä on tuottanut aikaisempien vuosien tuloksena standardin ISO19770 Part 1: Software Asset Management Process. Ryhmän convenor on Roger Wittlock (Ruotsi). Hän ei ollut tällä kertaa paikalla.

Tässä kokouksessa käsiteltiin ennen kaikkea Part 2 Software Tagging standardia ja aloitettiin uusi työmaa arviointimallin tekemiseksi SAM-prosessista. Kummastakaan ei saatu vielä dokumenttia äänestysputkeen. Lisäksi käyntiin lähti ohjelmiston nimeämiskäytäntöjen kehittäminen käyttäjien näkökulmasta. SAM-prosessimallin miettimiseen perustettiin vuoden ajaksi työryhmä.

Seuraava kokous: Interim-kokous 2007

Lisätietoja: Jyrki Lahnelahti, Inspecta Sertifiointi Oy, [Jyrki.Lahnelahti \(a\) inspecta.fi](mailto:Jyrki.Lahnelahti(a)inspecta.fi)

10.2 Study Group on Benchmarking

Bangkokin plenaryssa perustettiin Benchmarking aihepiirin tutkimusryhmä miettimään aihepiirin standardoinnin tarvetta. Puheenjohtajaksi tuli Pekka Forselius FiSMAsta. Ryhmä oli kokoontunut

Seoulissa vuoden 2006 marraskuussa sekä järjestänyt laajan kansainvälisen web-kyselyn aihepiiristä. Työryhmä Pekka Forseliuksen johdolla kokosi raportin Moskovan viikon aikana ja päätyi ehdottamaan yhtä uutta työkohtetta IT Service Management Benchmarking Framework. Sen on tarkoitus perustua ISBSG:n (International Software Benchmarking Standards Group) tuottamaan luonnokseen, mutta lopputulos voi aikanaan koostua useammasta erillisestä dokumentista. Tarvekyselyn perusteella tärkeimpiä aihepiirejä ovat yleinen benchmarking viitekehys, benchmarking prosessi ja tiedonkeruun ohjeistus (ml. tarvittavia luokitteluja).

Loppuplenaryn päätökseksi tuli, että benchmarking aihepiiristä ehdotetaan käynnistettäväksi uusi työkohte joka sijoitetaan WG10 alaisuuteen. Äänestystuloksesta riippuu, lähteekö työ todenteolla liikkeelle. Suomi tarjosi Risto Nevalaista työkohteen co-editoriksi. Australia ja USA olivat muut kirjoittajaresursseja tarjonneet maat.

Seuraava kokous: Interim-kokous 2007

Lisätietoja: Pekka Forselius, FiSMA ry, [pekkaf \(a\) sttf.fi](mailto:pekkaf@sttf.fi)

10.3 Testing Study Group ja uusi työryhmä WG26

BSI ja IEEE olivat tehneet yhdessä ehdotuksen, että heidän standardiensa pohjalta aloitetaan uuden Software Testing – työkohteen tekeminen ISO-tasolla. Työkohte oli jo hyväksytty NWI-äänestyksessä ennalta, joten viikko kului työn suunnittelussa ja vaatimusten tekemisessä.

Työlle näyttää tulevan lentävä lähtö kun BSI ja IEEE tarjosivat pohjaksi omia jo julkaistuja standardejaan. Tunnetuin lienee IEEE829, josta saataisiin täten uusi versio ja suoraan ISO-standardiksi!

Suomi seuraa tilannetta ja nimeää tähän tarvittaessa edustajansa. Jos LTKK:n MASTO-projekti saa rahoitusta, heille tarjotaan paikkaa työryhmään.

Seuraava kokous: Interim-kokous Montreal 29.10-2.10.2007.

Lisätietoja: Risto Nevalainen, FiSMA ry, [riston \(a\) sttf.fi](mailto:riston@sttf.fi)

10.4 Study Group on IT Governance ja uusi työryhmä WG27

Bangkokissa 2006 aloitettiin uusi aluevaltaus eli hyvien hallintokäytäntöjen (Governance) standardointi. Työ alkoi työryhmänä, johon osallistui heti alusta alkaen noin 20 henkeä. Työryhmä jatkoi kokoustaan koko viikon Moskovassa. Se sai lisäaikaa loppuraportin jättämiseen syyskuulle 2007 saakka ja jatkaa Montrealissa uutena työryhmänä WG27. Siksi oli aikaa asioiden perusteelliseen käsittelyyn. Risto Nevalainen osallistui toimintaan noin 1,5 päivän ajan. Tänä aikana tuli nähdäksi ainakin 200 kalvon litania tästä aihepiiristä! Jos ne näkemällä tulee päteväksi governance-konsultiksi, niin sekin asia hoitui samalla.

Ongelmana jatkotyön suunnittelulle on, että parhaillaan on menossa AS8015 IT Governance äänestys JTC1 tasolla sen julkaisemisesta ISO-standardina. Aikaisempien kokousten perusteella meillä on ollut vahva epäily, että tullessaan hyväksytyksi se rajoittaa työryhmän työtä liikaa ja pitäisi siis torjua mm. kulttuurisidonnaisiin tekijöihin viitaten. FiSMAssa on jopa valmisteltu äänestys ehdotusta että standardi ehdotetaan hylättäväksi. Nyt tilanne on muuttunut ja saimme äänestysohjeet että voimme äänestää APPROVE ja antaa kommentteja, eikä AS8015 hyväksymisestä ole haittaa jatkotyölle. Toki voimme vieläkin äänestää hylkäämisen puolesta, jos meillä on siihen perusteita.

ISACA on tiiviisti mukana tässä työssä ja sai siten SC7 kanssa ns. A-Liaison statuksen. Tästä on paljon hyötyä myös WG10 alueella, koska siten CobiT 4.1 tulee yhteistyömme piiriin ja sitä voidaan käyttää lähteenä myös uudentyyppisten kypsyyssmallien määrittelyssä.

Seuraava kokous: Interim-kokous Montreal 29.10-2.10.2007.

Lisätietoja: Risto Nevalainen, FiSMA ry, [riston \(a\) sttf.fi](mailto:riston@sttf.fi)

Jyrki Lahnelahti, Inspecta Sertifiointi Oy, [Jyrki.Lahnelahti \(a\) inspecta.fi](mailto:Jyrki.Lahnelahti@inspecta.fi)

11. Loppuplenary ja sen valmistelu-AG, 24.5.2007, 25.5.2007

Torstai-iltana pidettiin kahden tunnin valmistelukokous, jonka ainoana tavoitteena oli käydä läpi perjantain plenaryn päätökset. Tulokset on koottu tähän lukuun, jos on tullut muutoksia luvussa 2 mainittuihin

linjauksiin. Pääosa yksityiskohtaisista tuloksista on mainittu myös luvuissa 4 – 10, joten niitä ei toisteta tässä.

Loppuplenaryssä esille tullutta asiaa, jotka syytä mainita erityisesti (kunkin työryhmän yksityiskohdat ja päätökset löytyvät resoluutioista):

- WG6 kertoi työohjelmastaan ja lähiaikojen haasteista. Laatumallin kanssa on askarreltu ehkä liiankin pitkään ja uusia muutostarpeita on jo jonossa. Tietoturva ja järjestelmien laatu ovat viimeisimpiä mukaanotettavia konsepteja. Myös palvelun laatu on syytä ottaa kohta työohjelmaan. Järjestelmien laatu on hyvin hankalasti rajattavissa, voidaanhan esimerkiksi yritys tai sen IT tulkita järjestelmäksi.
- WG19 Techniques for Specifying IT Systems työskenteli kahden aihepiirin parissa: Modelling languages ja ODP. Jotkut maat (UK, Ranska, Australia) ovat näistä aihepiireistä eniten kiinnostuneita, siitä osoituksena kunkin maan iso delegaatio. Petri Net tuntuu olevan kuuma aihe, ja sitä pitäisi ehkä tehdä tunnetummaksi Suomessakin. UML2 standardeja on useita julkaisuputkessa.
- WG22 joutui suunnittelemaan toimintaansa, kun Dave Kitson jäi eläkkeelle standardointitöistä. Annette Reilly nimitettiin uudeksi vetäjäksi. SC7 aihepiirin termistöjulkaisu ISO24765 on menossa CD-äänestykseen tämän kokouksen jälkeen. IEEE:n sevocab-tietokanta on päivitetty yhteensopivaksi SC7 kanssa.
- WG42 tekee arkkitehtuurin aihepiirin standardeja. IEEE1471 on työn pääasiallinen lähtökohta.
- SWG5 ilmoitti nostaneensa uuden aihepiirin Intelligent Agents SC7 aihepiiriin. Tästyä tehdään raportti seuraavaan kokoukseen mm. Fipa-mallin pohjalta. Ryhmä on tehnyt myös aloitteita standardien saamiseksi helpommin saataville esim. opetuskäyttöön. Loppuviikosta saatiin aikaan myös SC7 standardien kokonaisuutta kuvaava kaavio.

12. Seuraavat kokoukset 2007 – 2010 ja yhteystiedot

Vuosittain pidetään iso yhteinen, kaikkien työryhmien plenary. Seuraavien vuosien isäntämaat ovat:

- Saksa, Berliini Plenary 2008, 18-23.5.2008. DIN on isäntänä ja kokous on heidän toimitiloissaan.
- Intia, Plenary 2009, toukokuu 2009. Ei vielä vahvistusta.
- Japani, toukokuu 2010. Ei vielä vahvistusta.

Kukin työryhmä pitää puolivuositaisen välikokouksensa. Prosessiläheiset työryhmät WG7, WG 10 ja WG25 järjestävät eräänlaisen ”miniplenaryn” (Interim meeting), jonka isäntämaat ovat:

- Kanada, Montreal Interim meeting 2007, 29.10 – 2.11.2007.
- 2008 avoin
- 2009 avoin

Muiden työryhmien jo sovittu kokouspaikka loka – marraskuussa 2007 on:

- WG2, Ohio 9-11.10.2007 (dokumentointiaiheinen konferenssi samaan aikaan)
- WG4, Montrealissa Interim meeting aikataulu
- WG6, Pittsburgissa 7-12.10.2007
- WG19, Pariisissa 12-16.10.2007
- WG20, Montrealissa Interim meeting aikataulu
- WG21, Montrealissa Interim meeting aikataulu
- WG22, Montrealissa Interim meeting aikataulu
- WG24, Montrealissa Interim meeting aikataulu
- WG26, Montrealissa Interim meeting aikataulu

- WG27, Montrealissa Interim meeting aikataulu
- WG42, Montrealissa Interim meeting aikataulu

Lisätietoja kokouksesta ja useimmat sen dokumentit ovat saatavissa Risto Nevalaiselta, FiSMA ry, puh. 0500-507750, [riston \(a\) sttf.fi](mailto:riston(a)sttf.fi). Timo Varkoi osaa kertoa lisäksi WG10 ja WG24 asioista, Timo Käkölä WG4 asioista, Markku Tukiainen WG6 ja WG20 asioista sekä Jyrki Lahnelahti WG21 ja WG25 asioista.